

Vladislavské zřízení zemské

Slide 1 – Úvod

Slide 2 – Obecná charakteristika

- jedná se o **první kodifikaci českého práva** u nás, je to tedy **zemský zákoník**
- byl **vydán roku 1500**, konkrétně 11. března
- jeho oficiální název zní **Zemské zřízení království českého**
- v té době českému království vládl **Vladislav II. Jagellonský** (z polského rodu Jagellonců, přezdíván „*král Dobře*“) – je považován za jednoho z nejslabších panovníků na českém trůnu
- autorem zákoníku je **Albrecht Rendl z Oušavy** – byl místopurkrabím pražským, později královským prokurátorem
- dochovány jsou pouze **dva úplné originální výtisky**, jeden v **Národní knihovně** a druhý v **Knihovně Národního muzea**; původně vyšel v nákladu několika set kusů
- k jeho šíření velmi pomohl **knihtisk** – ten byl v českých zemích rozšířen v 70. letech 15. století

Slide 2 – Zemský zákoník

- byl **navržen šlechtou**, což byl oproti sousedním státům nezvyk, tam jej navrhoval panovník
- obsahuje celkem **554 článků**, bylo v něm mnoho ustanovení starobylého rázu, aby šlechta vyvolala dojem, že pouze kodifikuje dávno nabytá práva
- **posiluje moc šlechty nad městy, ale nad králem**
- **popírá platnost hlasu měst na zemském sněmu**
- **možnost zemského soudu zasahovat do městských práv**
- **platí do roku 1627**, kdy jej nahrazuje Obnovené zřízení zemské

Slide 3 – Doplnky

- **Svatováclavská smlouva** – rok 1517
 - o formální konec sporu mezi městy a šlechtou (právo 3. hlasu na sněmu již od roku 1515!!)
 - o šlechta ustupuje v soudní moci → pravomoci městských soudů nad šlechtou + vznik kolizních norem pro spory mezi šlechtou a měšťany (platí do 1781 - Josef. soudní řád)
- **Smlouva o ručnicích** – rok 1524
 - o shrnutí předpisů o užívání střelných zbraní (zákaz volného užívání zbraní poddanými) + vytvoření kontroly (provádí ji nejvyšší zem. hejtman)
- **Smlouva o hory a kovy** – rok 1534
 - o podíl panovníka na výtěžku dolování (= urbura) snížen z každého 8. koše na 10.
- **Traktát královského prokurátora Jakuba Menšíka z Menštejna - O mezích, hranicích, soudu a rozepři mezní** – rok 1600
 - o spory o hranice pozemků řeší mezní soud (purkrabí hradu pražského, zasedá v místě sporu, přísaha v jámě...)
 - o písemně zachyceno obyčejové právo

Slide 4 - Konec